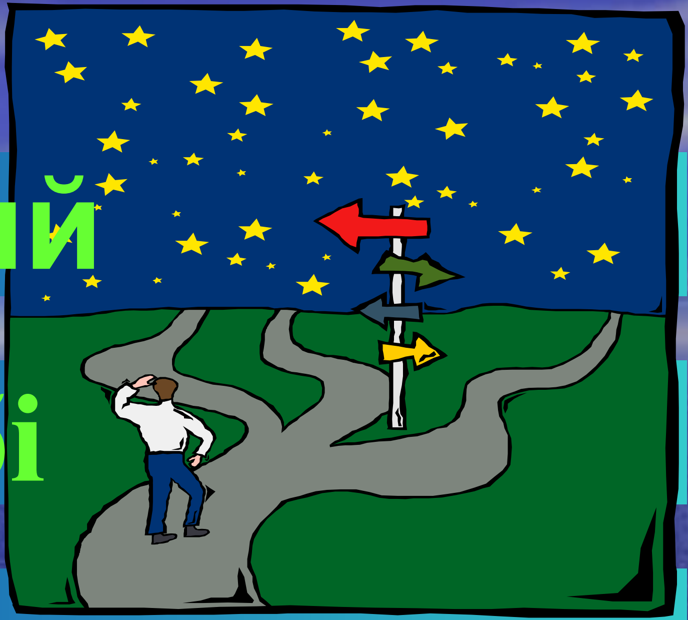

Заречный

орта мектебі

7 сынып

оқушысы

ұсынады…

Дайындаған:Тлеубаева Р.Б.

Өлді деуге сия ма, айтыңдаршы,
Өлмейтұғын артына сөз қалдырған.

(Абай шығармашылығын қайталау)

Абайды таныту арқылы біз Қазақстанды әлемге танытамыз, қазақ халқын танытамыз, Абай әрқашан ұлттық ұранымыз болуы тиіс.

Н.Ә.Назарбаев

сазге
р

ақын

ойшы
л

Абай

ғалы
м

дана

аударм
ашы

Абайдың өлеңдері

- Абай және ғылым.
- Абай және қазақ елі.
- Достық – махаббат тақырыбы.
- Абай және сөз өнері.
- Табиғат лирикасы.

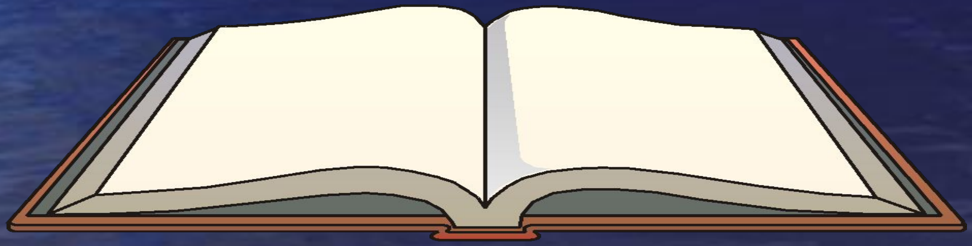

Абай және ғылым

- Жасымда ғылым бар деп ескермедім.
- Ғылым таппай, мақтанба.
- Интернатта оқып жүр.
- Әсемпаз болма әрнеге.

- “Жаз”
- “Қыс”
- “Күз”
- “Қараша, желтоқсан мен сол бір-екі ай”

- “Жігіттер, ойын – арзан, күлкі – қымбат”
- “Кейде есер көңіл құрғырың”
- “Бір дәурен кемді күнге бозбалалық”

- “Қалың елім, қазағым”
- “Болыс болдым, мінеки”
- “Сегіз аяқ”

Достық – махаббат лирикасы

Азаматтық-саяси лирикасы

Табиғат лирикасы.

Абай және сөз өнері

Туғанда дүние есігін ашады өлең,
Өлеңмен жер қойнына кірер денең.
Өмірдегі қызығың бәрі өлеңмен,
Ойласаңшы, бос қақпай елең-селең.

“Мен жазбаймын өленді ермек үшін”

Тілге жеңіл, жүрекке жылы тисін.
Іші – алтын, сырты-күміс сөз болсын.
Сөз түзелді, тыңдаушы, сен де түзел.

”Біреудің кісісі өлсе,
қаралы ол”

Қисық-қыңыр, тасыр болма.
Көкірегі сезімді, тілі орамды,
көңілінің көзі ашық, сөз
ұғынатын талапты бол.

“Өлең-сөздің патшасы”

Абай және орыс ақындары

А. Пушкин

М. Лермонтов

И. Крылов

Абай - сазгер

- “Көңіл құсы құйқылжыр”
- “Құлақтан кіріп бойды алар”
- “Көзімнің қарасы”
- “Желсіз түнде жарық ай”
- “Айттым сәлем Қаламқас”

Абайдың өлең үлгісіне енгізген жаңалықтары

1) Махаббатсыз дүние бос,
Хайуанға оны қосыңдар.
Қызықтан өзге қалсаң бос,
Әйелің, балаң, досың бар.

Шалыс ұйқас

2. Алыстан сермеп,
Жүректен тербеп,
Шымырлап бойға жайылған;
Қиуадан шауып,
Қисынын тауып,
Тағыны жетіп қайырған,
Толғауы тоқсан қызыл тіл,
Сөйлеймін десең, өзің біл.

Егіз ұйқас

Сайрай бер тілім,
Сарғайған соң бұл дерттен.
Бүгілді белім,
Жар тайған соң әр серттен.
Қамықты ғой көңіл,
Қайтсе болар жеңіл.

Егіз ұйқас

Бойы бұлған,
Сөзі жылмаң,
Кімді көрсем, мен сонан.
Бетті бастым,
Қатты састым,
Тұра қаштым жалма-жан

Егіз ұйқас

Абайдың поэмалары

- “Масғұт”
- “Ескендір”
- “Әзім әңгімесі”

Абайдың қара сөздері

- 1-сөз.
- 7-сөз.
- 31-сөз.
- 37-сөз.

Абай туралы

«Әкеміздің бір шешесінен туған Ибраһим мырза, қазақ ішінде Абай деп атайды, сол кісі мұсылманша һәм орысша ғылымға жүйрік, һәм Алланың берген ақылы да бұл қазақтан бөлек дана кісі еді".

Ш. Құдайбердіұлы

"Қазақтың бас ақыны - Абай Құнанбаев.
Онан асқан бұрынғы-соңғы заманда
қазақ баласында біз білетін ақын болған жоқ".

А. Байтұрсынұлы

"Сөзің асыл-баға жетпес, бір сөзің мың жыл жүрсе дәмі кетпес".

М. Жұмабаев

1. Абай өміріне арналған шығарма қайсысы?

А) С.Мұқанов. «Жарқын жұлдыздар»
Ә) М.Әуезов. «Абай жолы»
Б) І.Есенберлин. «Көшпенділер»

2. «Құлақтан кіріп, бойды алар» өлеңінің мазмұны не?

А) Әділетсіз басшыларды шенеу
Ә) Табиғат сұлулығын суреттеу
Б) Ән-күйге деген махаббатын жырлау

3. «Тегінде адам баласы адам баласынан ақыл, ғылым, ар, мінез деген нәрселермен озбақ.. Одан басқа нәрселермен оздым ғой деменктің бәрі де ақымақшылық»,-деген үзінді қай қарасөзден алынған?

А) 17-сөз

Ә) 18-сөз

Б) 37-сөз

АБАЙ АУДАНЫ